

Bænavika 2018

1. dagur: Þú skalt einnig elska útlendinginn, því að þú varst útlendingur í Egyptalandi

3Mósebók 19: 33-34 Þú skalt elska útlendinginn eins og sjálfan þig

Sálm 146 Drottinn varðveitir útlendingana

Hebreabréfið 13: 1-3 Sumir hafa hýst engla án þess að vita

Matteus 25: 31-46 Gestur var ég og þér hýstuð mig

Eftir að Haíti hlaut sjálfstæði, fyrst ríkja blökkumanna, studdu landsmenn íbúa annarra ríkja í frelsisbaráttu þeirra. Nýlega hafa Haítibúar átt í alvarlegum efnahagserfiðleikum og margir þeirra haldið að heiman og lagt á sig hættulegar ferðir í von um betra líf. Í mörgum tilvikum hafa þeir mætt óvild og lagalegum hindrunum. Kirkjuráðið á Karíbasvæðinu hefur tekið þátt í því að andmæla þeim þjóðum sem vilja takmarka eða svipta Haítímenn ríkisborgararétti.

Hugleiðing

Guð gaf Ísraelsmönnum það lögmálsboðorð að þeir skyldu bjóða útlendinga velkomna í sinn hóp. Það var gert með vísan til sögu þjóðarinnar sjálfrar, því að eitt sinn voru Ísraelsmenn sjálfir útlendingar í Egyptalandi. Endurminningin um eigin útlegð átti að vekja með þeim samúð og samstöðu við útlendinga og ókunnuga á þeirra tímum. Eins er um okkur kristna menn og þjóð Ísraels: Okkar sameiginlegu kristnu reynslu af hjálpræðisverkum Guðs tilheyrir endurminningin um fjarlægð og aðskilnað – í þeim skilningi að vera fjarlæg Guði og ríki hans. Þessi tegund kristilegrar endurminningar hefur siðferðileg afleiðingar. Guð hefur endurskapað reisu okkar í Kristi og gert okkur að borgurum í ríki sínu, ekki vegna verðleika okkar sjálfra, heldur fyrir kærleiksgjöf hans sjálfs. Við erum kölluð til að gera hið sama, skilyrðislaust og í kærleika. Kristilegur kærleikur felst í því að elska eins og Faðirinn, það er að segja að viðurkenna manngildið og veita öðrum virðingu og þar með hjálpa til við að lækna bugaða fjölskyldu mannsins.

Bæn

Eilífi Guð,
þú tilheyrir hvorki ákveðinni menningu né landi,
heldur ert þú Drottinn allsherjar.
Þú skipar okkur að bjóða útlendinga velkomna.
Hjálpa okkur með anda þínum
að lifa sem bræður og systur,
sem bjóða alla velkomna í þínu nafni,
og lifa í réttlæti ríkis þíns.
Þess biðjum við í Jesú nafni. Amen.

Hægri hönd Guðs
gróðursetur í landi okkar,
hún gróðursetur fræ frelsis, vonar og kærleika;
láttu börnin hans taka saman höndum,
í okkar margbreytilegu löndum,
og verða eitt með hægri hönd Guðs.

2. dagur: Ekki lengur þræll heldur elskaður bróðir

1Mósebók 1: 26-28 Guð skapaði manninn eftir sinn mynd

Sálm 10:1-10 Hví stendur þú fjarri, Drottinn?

Fílemonsbréfið Ekki lengur eins og þræll, heldur þræli fremri, eins og elskaður bróðir

Lúkas 10: 25-37 Dæmisagan um miskunnsama Samverjann

Mansal er nútímalegt form þrælahalds. Fórnarlömb þess eru með ofbeldi eða blekkingum þvinguð til vændis, barnaþrælkunar eða sölu líffæra. Gróðann hirða síðan þeir sem misnota þau. Þessi svívirðilegu viðskipti velta milljónum dollara um allan heim. Mansal er einnig vaxandi vandamál í löndunum við Karíbahafið. Mótmælendakirkjurnar á svæðinu vinna saman með Heimstrúboðsráðinu og Trúboðsráði Norður-Ameríku að því að upplýsa kristna söfnuði og binda þar með enda á þá plágu sem mansalið er.

Hugleiðing

Eitt af því fyrsta sem við lærum um Guð í hebresku og kristnu Biblíunni er að Guð skapaði manninn eftir sinni mynd. Hins vegar hefur þessi djúpi og fagri sannleikur oft verið hulinn eða verið hafnað í sögu mannkyns. Til að mynda var þrælum neitað um mannlega reisn sína í rómverska heimsveldinu. Boðskapur fagnaðarerindisins er algjörlega andstæður þessu. Jesús efaðist um gildi þeirra félagslegu viðhorfa sem drógu í efa mannlega reisn Samverja, og hann lýsti Samverjanum sem „náunga“ mannsins sem hafði verið ráðist á á veginum til Jeríkó – og náungann skyldi maður elska samkvæmt lögmálinu. Og Páll, styrktur í trúnni á Krist, segir fyrrum bandingjann Onesímus vera „kæran bróður“, en það brýtur gegn viðmiðum samfélagsins og staðfestir manngildi Onesímusar.

Kristilegur kærleiki verður alltaf að vera hugdjarfur og þora að rjúfa múrana, og sjá í öðrum það manngildi sem er jafngilt okkar. Eins og Páll postuli verða kristnir menn að sýna „fulla djörfung“ í Kristi, tala einum rómi og telja fórnarlömb mansals ótvírætt til náunga sinna, líta á þá sem

kæra bræður sína og systur og vinna þannig saman að því að binda enda á nútíma þrælahald.

Bæn

Miskunnsami Guð,
Vertu hjá þeim sem eru fórnarlömb mansals,
gef þeim fullvissu þess að þú sjáir neyð þeirra og heyrir hróp þeirra.
Sameina þú kirkju þína í samúð og hugrekki, svo að hún
megi vinna að því að dag einn verði enginn misnotaður lengur,
að allir lifi í frelsi og njóti virðingar og friðar.
Þess biðjum við í nafni hins þríeina Guðs
sem fær miklu meira áorkað en við getum beðið um
eða gert okkur í hugarlund. Amen.

*Hægri hönd Guðs
reisir upp í landi okkar,
reisir upp þá sem falla,
hvern á fætur öðrum.
Hann þekkir okkur öll með nafni
og frelsar okkur undan smáninni,
með hægri hendi sinni reisir hann okkur upp.*

3. dagur: Líkami ykkar er musteri Heilags Anda

2Mósebók 3: 4-10 Guð frelsar þá sem menn hafa hneppt í ánauð

Sálm 24:1-6 Drottinn, við erum þau sem þráum auglit þitt

1Korintubríf 6:9-20 Vegsamið því Guð með líkama yðar

Matteus 18:1-7 Vei þeim sem tælir menn til falls

Margar kristnar kirkjur á Karíbasvæðinu hafa áhyggjur af klámi sem einkum er útbreitt á netinu. Klám hefur afar neikvæð áhrif á gildi mannsins, einkum þegar börn og ungmenni eiga í hlut. Líkt og í þrælhaldi hlutgerir það fólk, hneppir þá í fjötra sem verða háðir því og er skaðlegt heilbrigðum ástarsamböndum.

Hugleiðing

Í annarri Mósebók birtist greinilega umhyggja Guðs fyrir þeim sem menn hafa hneppt í þrældóm. Opinberun Guðs fyrir Móse í brennandi runnanum er öflug staðfesting þess vilja hans að hann ætli sér að frelsa þjóð sína. Guð hafði séð eynd hennar, heyrt kveinstafi þeirra og steig ofan til að veita þeim frelsi. Enn í dag heyrir Guð harmakvein þeirra sem fastir eru í þrældómi og hann vill frelsa þá. Kynferðið er gjöf Guðs fyrir sambönd fólks og til að tjá ástúð og nánd. Misnotkun þessarar gjafar með klámi hneppir menn hins vegar í þrældóm og rýrir manngildi þeirra, bæði þá sem framleiða það og þá sem neyta þess. Guð er ekki hlutlaus gagnvart eynd þeirra og kristnir menn eru kallaðir til þess að horfa sömu augum á málið.

Páll postuli segir að við séum kölluð til þess að vegsama Drottin í líkama okkar. Það merkir að öll svið lífs okkar, þar með talin sambönd okkar við aðra, eiga að vera fórnargjöf, Guði þóknanleg. Sameiginlega ber kristnum mönnum að stuðla að því að gildi mannsins varðveitist í samfélaginu og að enginn hinna tæli „smælingja“ Guðs til falls, heldur vinni miklu fremur að því að þeir geti lifað í þeim friði sem Guð hefur ætlað þeim.

Bæn

Endurnýja þú okkur á líkama og sál, Guð,
fyrir himneska náð þína.

Skapa í okkur hreint hjarta og hreinan anda
svo að við vegsömum nafn þitt.

Lát kirkju þína sameinast í viðleitni sinni,
svo að þjóð þín helgist

fyrir Jesú Krist, sem með þér lifir og ríkir
í einingu Heilags Anda,

um aldir alda.

Amen.

Hægri hönd Guðs

læknar í landi okkar,

læknar það sem brast í líkama okkar og sál;

svo dásamleg er snerting hans

og kærleikur hans er mikilsverður,

því að Guð læknar okkur

með hægri hendi sinni.

4. dagur: Von og lækning

Jesaja 9: 2-7a	Mikill skal höfðingjadómurinn verða og friðurinn engan enda taka
Sálm 34:1-15	Leita friðar og legg stund á hann
Opinb 7:13-17	Guð mun þerra hvert tár af augum þeirra
Jóhannes 14: 25-27	Frið læt ég yður eftir

Við Karíbahafið er ofbeldi vandamál sem kirkjan verður að láta sig varða. Fjöldi morða er uggvænlega mikill og er það einkum af völdum heimilisofbeldis, baráttu glæpahópa og annars konar afbrota. Að auki hefur sjálfsskaði og sjálfsmorð færst í aukana á sumstaðar á svæðinu.

Hugleiðing

Ríkið sem Guð gaf fyrirheit um, ríkið sem Jesús boðaði og sést í verkum hans, er ríki réttlætis, friðar og gleði í Heilögum Anda. Hvað merki þessi gleðiboðskapur þeim sem eru fangar í myrkri ofbeldis? Í hugsýn spámannsins skín ljós yfir þá sem búa í landi náttmyrkranna. En hvernig getum við, kristnir menn, fært þeim ljós Jesú sem búa við myrkur heimilisofbeldis og baráttu glæpagengja? Hvað von hafa kristnir að bjóða þeim? Það er sorglegur raunveruleiki að þessi klofningur kristinna manna er „andstætt tákn“ sem varpar skugga á boðskap vonarinnar.

Sóknin eftir friði og sáttum milli mismunandi kirkna og deilda vísar hins vegar í aðra átt. Þegar kristnir menn leita eftir friði og sátt í heimi sem er fullur af ágreiningi, sýna þeir heiminum sáttamerki. Kristnir menn sem hafna rökum sérhagsmuna og metorða og vilja ekki niðurlægja aðra menn og samfélög þeirra, bera vitni um frið Guðs ríkis, þar sem Lambið leiðir hina heilögu til uppsprettunnar, þaðan sem vatn lífsins streymir fram. Þetta er friðurinn sem heimurinn þarfnast, friður sem færir lækningu og huggun þeim sem þjást sakir ofbeldis.

Bæn

Guð vonar og huggunar,
upprisa þín hefur sigrað ofbeldi krossins.
Ger þú okkur, þjóð þína,
að sýnilegu tákni þess
að ofbeldi heimsins mun lúta í lægra haldi.
Þess biðjum við, í nafni hins upprisna Drottins okkar.
Amen.

*Hægri hönd Guðs vísar í landi okkar,
hún vísar þann veg sem Guð vill að við göngum.
Hversu mikið sem myrkrið kann að vera,
og þó að við kunnum að villast af leið,
þá mun hægri hönd Guðs vísa okkur heim.*

5. dagur: Heyr, kvein þjóðar minnar hljómar úr fjarlægum landi

- 5Mósebók 1:19-35 Drottinn Guð yðar, sem fyrir yður fer
- Sálm 145:9-11 Drottinn styður alla þá, er ætla að hníga
- Jakobsbréfið 1:9-11 Hinn auðugi mun líða undir lok eins og blóm á engi
- Lúkas 18:35-43 Jesús, sonur Davíðs, miskunna þú mér!

Karabíska hagkerfið hefur jafnan verið byggt á framleiðslu á hráefnum fyrir evrópska markaði og hefur því aldrei verið sjálfbært. Þar af leiðandi varð lántaka á alþjóðlegum markaði mikilvæg fyrir þróunina. Skilyrði slíkrar lántöku valda lækkun á framlagi til samgangna, menntunar, heilbrigðisþjónustu og annarrar opinberrar þjónustu, sem kemur verst niður á fátækum. Ráðstefna kirkna á Karíbísku eyjunum hefur hleypt af stokkunum frumkvæði til að takast á við núverandi skuldakreppu á svæðinu og í gegnum alþjóðleg sambönd þeirra til að koma fátækum til hjálpar.

Hugleiðing

Við getum ímyndað okkur háreisti mannfjöldans þegar Jesús kemur til Jeríkó. Margar raddir yfirgnæfa ákall blinda betlarans. Hann truflar og er til vandræða. En þrátt fyrir upppotið heyrir Jesús rödd hins blinda manns, eins og Guð heyrir alltaf hróp hinna fátæku í hebresku ritningunum. En Drottinn sem styður alla þá, er ætla að hníga, heyrir ekki aðeins, hann svarar líka. Þannig tekur líf betlarans róttækum breytingum.

Missætti kristinna manna getur orðið hluti af ógn og óreiðu heimsins. Eins og deilandi raddir fyrir utan múra Jeríkóborgar, getur ósætti okkar yfirgnæft raust hinna fátæku. En þegar við erum sameinuð verðum við betri fulltrúar Krists í heiminum, heyrum, hlustum og svörum betur. Frekar en að magna upp ágreiningsefnin, getum við sannarlega hlustað og skynjað þær raddir sem nauðsynlega þurfa að heyrast.

Bæn

Elskandi Guð,

þú styður alla þá, er ætla að hníga
og endurheimtir reisu þeirra.

Hlýð á ákall okkar fyrir hina fátæku heimsins,
endurnýja von þeirra og hef þá upp,
svo að öll þjóð þín megi vera ein heild.

Þess biðjum við í Jesú nafni.

Amen.

Hægri hönd Guðs

reisir upp í landi okkar,

reisir upp þá sem falla,

hvern á fætur öðrum.

Hann þekkir okkur öll með nafni

og frelsar okkur undan smáninni,

með hægri hendi sinni reisir hann okkur upp.

6. dagur: Lítum á hagsmuni annarra

Jesaja 25:1-9	Fögnum og gleðjumst yfir hjálpraði hans!
Sálm 82	Rekið réttar bágstaddra og föðurlausra
Filippíbréfið 2:1-4	Lítið ekki aðeins á eigin hag, heldur einnig annarra
Lúkas 12:13-21	Gætið yðar, og varist alla ágirnd

Breytingar á alþjóðlegum bankareglum heldur áfram að hafa neikvæð áhrif á viðskipti og verslun Karabísku eyjanna og ógna efnahagslegri afkomu margra fjölskyldna. Það hefur orðið sífellt erfiðara fyrir karabískt fólk sem vinnur erlendis að senda peninga til fjölskyldna sinna. Kirkjurnar í Karíbisku löndunum settu á stofn lánastofnun til þess að fátækir hafi aðgang að fjármagni fyrir atvinnustarfsemi.

Hugleiðing

Vitnisburður ritningarinnar staðfestir að Guð kýs ávallt að sinna hinum fátæku framar öðrum. Hægri hönd Guðs styrkir hina valdalausum gegn hinum máttugu. Á sama hátt varar Jesús stöðugt við hættu græðginnar. Þrátt fyrir þessar viðvaranir smitar synd græðginnar oft kristin samfélög okkar og innleiðir samkeppnisanda: Eitt samfélag keppir á móti öðru. Við verðum að hafa í huga hvaða afleiðingar það hefur ef við greinum okkur ekki frá heiminum og sundrandi samkeppnisanda. Þá hættum við að vera „vörn lítilmagnans, vörn hins vesala í nauðum hans, skjól í skúrunum.“

Að vera ríkur í augum Guðs er fyrir hinar ýmsu kirkjur okkar og játningar, ekki fólgið í fjölda safnaðarfólks eða hve margir styrkja samfélagið fjárhagslega. Það er miklu frekar að við gerum okkur grein fyrir því að við eigum óteljandi kristna bræður og systur um allan heim, sameinuð þrátt fyrir efnahagslegan mun milli Norðurs og Suðurs. Meðvituð um þetta bræðralag í Kristi, getur kristið fólk tekið þátt í að stuðla að efnahagslegu réttlæti fyrir alla.

Bæn

Almáttugi Guð,
gef kirkju þinni hugrekki og styrk
til að boða stöðugt réttlæti og réttsýni
þar sem kúgun og undirokun ráða ríkjum.
Við fögnum einingu okkar í Kristi,
og biðjum að Heilagur Andi hjálpi okkur
að skynja þarfir annarra.
Amen.

Hægri hönd Guðs
strýkur í landi okkar,
strýkur brott öfund, hatur, ágirnd,
eigingirni, slæmar girndir.
Þar sem stolt og óréttlæti er að finna,
þar réttir Guð okkur hægri hönd sína.

7. dagur : Stuðningur við fjölskylduna, bæði heima og í kirkjunni

2Mósebók 2: 1-10	Fæðing Móse
Sálm 127	Ef Drottinn byggir ekki húsið, erfiða smiðirnir til ónýtis
Hebreaþréf 11: 23-24	Fyrir trú leyndu foreldrar Móse ... af því að þau sáú, að sveinninn var fríður
Matteus 2: 13-15	Jósef vaknaði, tók barnið og móður þess um nóttina og fór til Egyptalands

*Við Karíbahafið þjáist fjölskyldan allt til þessa dags vegna arfleifðar þrælahalds og nýrra þátta eins og fólksflutninga foreldra, fjárhagsvandamála og heimilis-
ofbeldis. Í ljósi þessara staðreynda veita kirkjur Karabísku eyjanna bæði smærri
og stærri fjölskyldum aðstoð.*

Hugleiðing

Fjölskyldur eru mikilvægar fyrir vernd og uppeldi barna. Frásagnir Biblíunnar af barnæsku Móse og Jesú sýna að báðir voru þeir í lífshættu frá fæðingu þar sem reiðir valdhafar höfðu gefið fyrirmæli um morð. Þannig sýnir Biblían hve fljótt börn geta verið í hættu vegna utanað-
komandi þátta. Þessar frásagnir sýna einnig hvernig hægt er að grípa til
aðgerða til að vernda slík börn. Matteus kynnir okkur fyrirmynd
föðurins sem í kærleika er tryggur boðorðum Guðs, einkum á óróa-
tímum.

Biblían lítur á börnin sem blessun og framtíðarvon. Fyrir sálmaskáldið
eru þau „eins og örvar í hendi kappans.“ Kristið fólk er kallað til að lifa
eins og ein fjölskylda þar sem hver styður annan. Jafnframt treystir það
á þann styrk sem Drottinn gefur til að byggja upp traust samfélag þar
sem börn eru vernduð og geta blómstrað.

Bæn

Miskunnsami Guð,

þú sendir son þinn til að fæðast í venjulegri fjölskyldu með forfeður sem voru bæði trúaðir og syndugir.

Við biðjum blessun þína fyrir allar fjölskyldur á heimilum þeirra og í samfélaginu.

Við biðjum sérstaklega fyrir einingu kristinnar fjölskyldu svo að heimurinn megi trúá.

Við biðjum í Jesú nafni.

Amen.

Hægri hönd Guðs

ritar í landi okkar,

ritar í mætti og kærleika

þar sem ósætti og angist ríkir,

alla gleði okkar og nauðir,

allt það ritar hægri hönd Drottins.

8. dagur: Hann mun safna dreifðum ... frá fjórum hornum jarðarinnar

Jesaja 11:12-13 Þá mun öfund Efraíms hverfa. Júda ekki fjandskapast við Efraím

Sálm 106:1-14, 43-48 Safna oss saman frá þjóðunum, að vér megum lofa þitt heilaga nafn

Efesusbréfið 2:13-19 Hann reif niður vegginn

Jóhannes 17: 1-12 Í þeim er ég dýrlegur orðinn

Karabísku kirkjurnar vinna saman að því að lækna þau sár sem nýlendustefnan olli á líkama Krists á svæðinu. Sættir krefjast oft iðrunar, skaðabóta og að minningarnar læknist. Eitt dæmi er formleg afsökunarbeiðni og miskabætur milli Baptista í Bretlandi og Karíbahafi. Eins og Ísraelsþjóðin er kirkjan kölluð til einingar þess að að vera bæði tákn sáttu og leggja sitt af mörkum til að koma á sáttum.

Hugleiðing

Í frásögn Biblíunnar af frelsunarsögunni er að finna ótvírætt leiðarstef: Það er hin einstaka ákvörðun Drottins að safna saman þjóð, sem hann gæti kallað sína eigin. Slík þjóð – sameinuð í heilögum sáttmála við Guð – er nauðsynleg í frelsunaráætlun Drottins, honum til dýrðar og helgunar nafns hans.

Spámennirnir minna Ísrael sífellt á að sáttmálinn krafðist þess að sambönd milli ýmissa félagslegra hópa yrðu að einkennast af réttlæti, samúð og miskunnsemi. Þegar Jesús var reiðubúinn til að innsigla nýja sáttmálann í eigin blóði, var einlæg bæn hans til Föðurins sú að þeir sem Faðirinn hafði gefið honum væru eitt, eins og hann og Faðirinn voru eitt. Þegar kristnir menn uppgötva einingu sína í Jesú, eignast þeir hlutdeild í dýrð Krists í návist Föðurins, sömu dýrð sem hann hafði í nærveru Föðurins áður en heimurinn varð til. Þannig á þjóð Guðs alltaf að leitast við að vera sátt samfélag – samfélag sem sjálft er skilvirkt tákn fyrir allar þjóðir jarðarinnar og sýnir hvernig á að lifa í réttlæti og í friði.

Bæn

Drottinn,

við biðjum auðmjúklega að með náð þinni

megi kirkjur um allan heim

verða verkfæri friðar þíns.

Lát þær verða vitni og þjóna kærleika þíns

sem vinna saman að því að boða

lækningu og sátt meðal stríðandi þjóða

og þannig helga og vegsama nafn þitt.

Amen.

Hægri hönd Guðs

sáir í landi okkar,

sáir frelsi, von og kærleika.

Í okkar margbreytilegu löndum

bindumst við friðarböndum

og sameinumst fyrir hægri hönd Guðs.